

Tadeusz Adam Kosiński

Komplet medali papieskich

Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach 25, 325-327

2010

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

TADEUSZ ADAM KOSIŃSKI

KOMPLET MEDALI PAPIESKICH

Il. 1. Papież Jan Paweł II podczas wizyty
w Muzeum Narodowym w Kielcach

Il. 2. Komplet medali

Sekretariat Stanu Państwa Watykańskiego, wydanie 1991
Śr. 44 mm – Złoto – 22 karaty; 54 g. Srebro próby 986; 38 g i brąz
MNKi/N/2731-2733

Muzeum Narodowe w Kielcach jest właścicielem unikalnej serii, a ściślej rzecz ujmując trzech medali stanowiących komplet. Medale Papież Jan Paweł II prze-

Il. 2. Certyfikat

kazał osobiście do zbiorów naszego muzeum podczas pobytu w Muzeum Narodowym w Kielcach. Wizyta miała miejsce 3 czerwca 1991 roku. Papież przybył do pałacu biskupów krakowskich w otoczeniu prymasa, biskupów oraz przedstawicieli władz centralnych i lokalnych, gdzie dostojnego gościa powitał Alojzy Oborny dyrektor muzeum. W Sieni Górnej Jan Paweł II obejrzał specjalnie przygotowaną wystawę filatelistyczną *Totus Tuus*, a następnie zwiedził pozostałe sale i ekspozycje. Na pożegnanie przekazał do zbiorów Muzeum wspomniany komplet medali. Darowizna została formalnie uwierzytelniona przez Sekretariat Stanu Państwa Watykańskiego stosownym certyfikatem gwarancyjnym z wyciśniętą tzw. suchą pieczęcią.

Medale ofiarowane dla naszego muzeum przedstawiają niezwykłą, nie dającą się zmierzyć wartość. Po pierwsze emocjonalną, gdyż przekazał je osobiście Ojciec Święty podczas IV Pielgrzymki do Ojczyzny, i do tego, podczas pobytu w naszym muzeum. Po drugie kolekcjonerską, ze względu na niewielką wysokość emisji, która wyniosła dokładnie 900 numerowanych kompletów.

Posiadany przez muzeum komplet jest jednym z pierwszych, albowiem na rantach medali i w certyfikacie widnieje numer: „039/900”. Ich rzadkość potwierdza fakt, że w Polsce otrzymali je tylko: prymas kardynał Józef Glemp, prezydent Lech Wałęsa oraz Muzeum Narodowe w Kielcach. Okazją do wyemitowania pamiątkowego zestawu medali były dwa wydarzenia: XIII rocznica pontyfikatu papieża Jana Pawła II oraz setna rocznica ogłoszenia przez papieża Leona XIII encykliki *Rerum Novarum*, w której przedstawione zostały, po raz pierwszy, tak bliskie Karolowi Wojtyłe zasady katolickiej nauki społecznej kościoła. Medale przechowywane są w stylowym etui koloru białego z herbem Jana Pawła II na wierzchu i prezentowane są na stałej ekspozycji w pałacu, w Skarbczyku.

Medale charakteryzują się wysokim poziomem wykonania i dbałością o każdy szczegół. Ich autorem jest Enrico Manfrini (1917-2004), znany włoski projektant medali i monet, przez wiele lat współpracujący ze Stolicą Apostolską przy projektowaniu okolicznościowych medali papieskich. Wspomniany komplet stanowią trzy medale; wszystkie o identycznym rysunku awersu i rewersu. Na awersie przedstawiona została monumentalna postać Jana Pawła II w stroju pontyfikalnym, z infułą na głowie, ujęta do pasa w lewym profilu. W otoku napis: IOANNES PAULUS II P[ontificatus] M[ariae] ANNO XIII (JAN PAWEŁ II. PONTYFIKAT MARYJNY ROK XIII). U dołu pod wizerunkiem sygnatura autora medalu: „E. Manfrini”. Ikonografia rewersu zawiera wyobrażenia dwóch herbów papieskich: po prawej jubilata Jana Pawła II, po lewej Leona XIII – autora encykliki *Rerum Novarum*. Herby papieskie składają się z tarczy herbowej na tle dwóch skrzyżowanych kluczy świętego Piotra i przewiązanych sznurem z chwostami, oraz tiary papieskiej umieszczonej nad tarczą. Na tarczy herbowej Jana Pawła II znajduje się z lewej strony krzyż, a po prawej u dołu litera „M” oznaczająca Maryję. Na tarczy Leona XIII w centrum drzewo cyprysowe, po jego bokach u dołu dwie lilie, zaś u góry po lewej gwiazda betlejemaska. W otoku napis: RERUM NOVARUM CENTESIMUS ANNUS (RERUM NOVARUM SETNA ROCZNICA). Pod tarczami sygnatura włoskiej Mennicy Państwowej, dodatkowo zaś na medalach wybitych w złocie i srebrze, symbole oznaczające rodzaj metalu i próbę. Na rantach medali inskrypcja: E CIVITATE VATICANA 039/900.

Kosiniński

MONETY POLSKIE

Wydawane po 1394 roku

Śr. monet 21-24 mm, ciężar od 1,25-2,13 g

W liczącej ponad 35 000 monet kolekcji numizmatycznej Działu Historii Muzeum Narodowego w Kielcach odnaleźć można kilkaset monet pochodzących z okresu panowania w Polsce Władysława II Jagiełły (1386-1434). Zdecydowana większość pochodzi ze skarbów monetarnych i została odnaleziona na terenie naszego regionu, mianowicie w Młotkowicach k. Końskich, Mokrsku i Wodzisławiu pow. Jędrzejów i w Krzczonowie pow. Kazimierza Wielka.

W pierwszych latach panowania Władysława Jagiełły rynek pieniężny w Polsce był ubogi. Najczęściej występowały na nim popularne czeskie grosze praskie, pochodzące jeszcze z emisji poprzednich władców kwartniki oraz bite w mennicy krakowskiej niewielkie monety – denary. Grosz równał się 12 denarom. Oprócz tych monet, w obrotach handlowych używano jednostek wagowo-obrachunkowych, które nie miały odpowiednika w brzęczącej monecie. Podstawową jednostką była grzywna krakowska, jej ciężar równał się 197,98 g. Jedna grzywna =